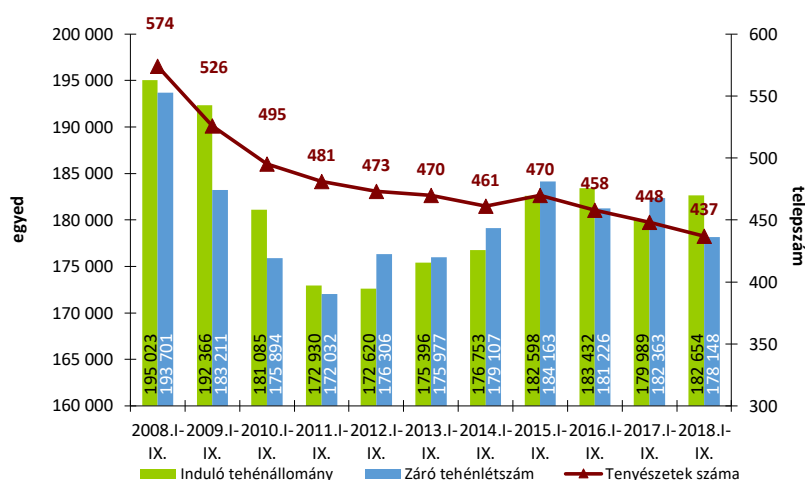
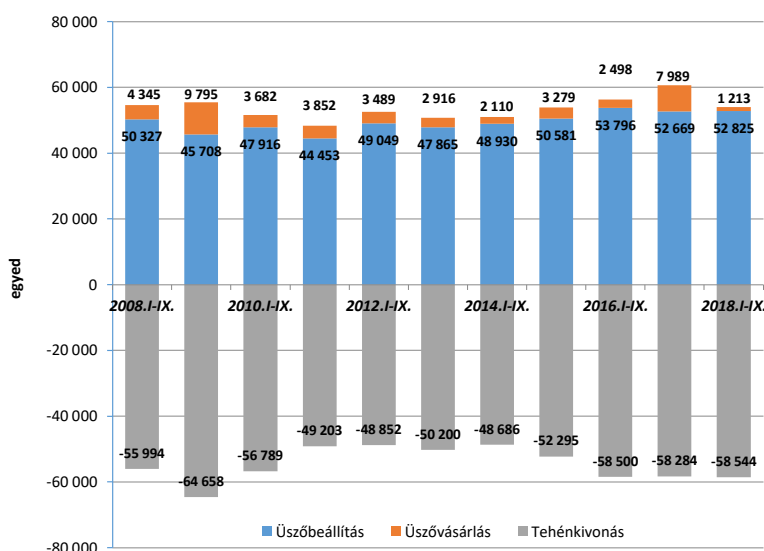

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

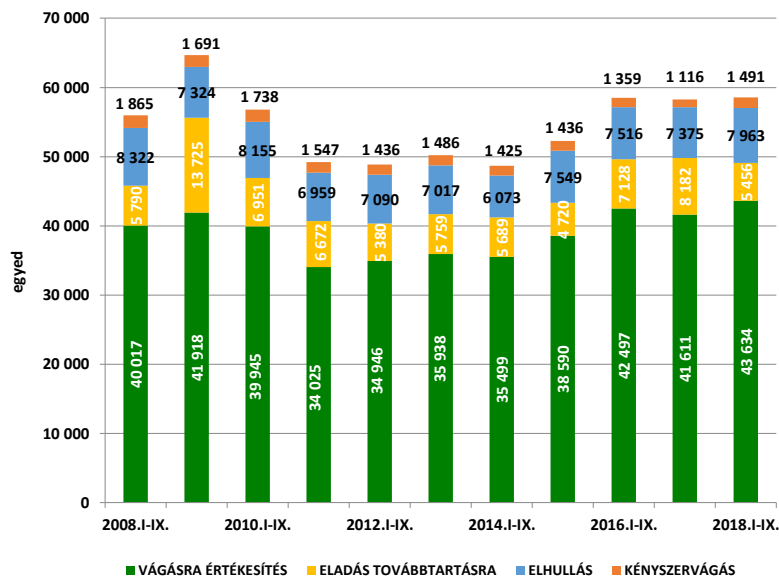
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2008-2018. I-IX. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018., I-IX. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018., I-IX. HÓ)

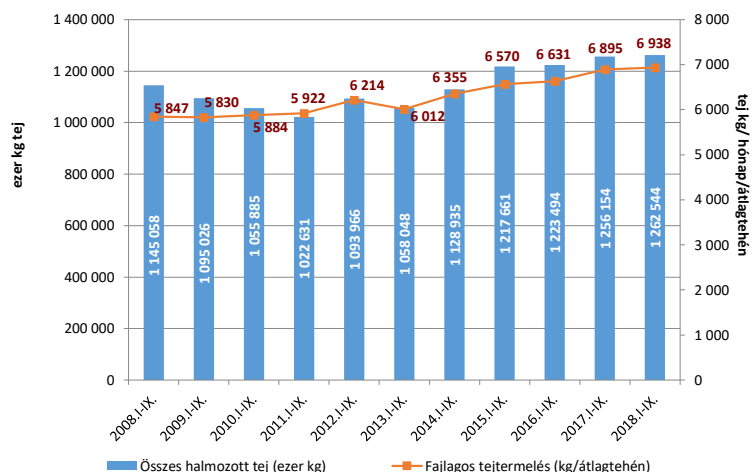

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek számának folyamatos csökkenése tovább folytatódott 2018 szeptemberében is. A tenyészetek száma nem változott az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 11-gyel kevesebb (-2,5%), mint tavaly szeptemberben. 2018. szeptember végén 4.215-tel kevesebb (-2,3%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, ami jelentős csökkenés. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 23,9%-kal (-137) kisebbedett, de 2008 szeptembere óta a záró tehenlétszám ennél kisebb mértékben, 15,5 ezer egyeddel (-8,0%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám 337-ről már 408-ra nőtt.

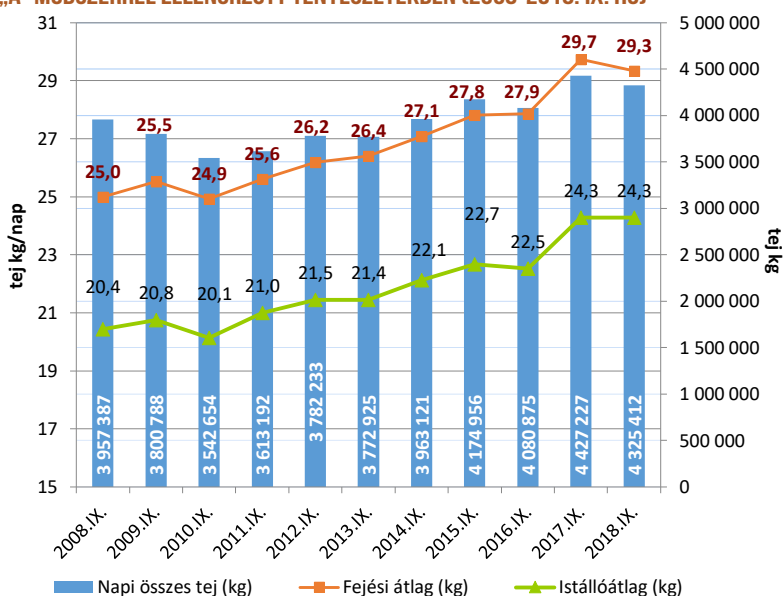
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2017-ről 2018-ra – egy év alatt – érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018 első kilenc hónapjában már jelentősen zsugorodott (-4.506 egyed; -2,5%). Ennek oka, hogy bár 2018 első kilenc hónapjában – az állományoptálás szempontjából meghatározó-üzőbeállítások száma picit nőtt (+156 egyed; +0,3%), ugyanakkor az üzővásárlások száma drasztikusan csökkent (-6.776 egyed; -84,8%) és a tehenkivonások száma is nőtt (+260 egyed; +0,4%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezek a tényezők együttesen eredményezték a jelentősnek mondható állománycsökkenést 2018 eddigi időszakában.

2018 első kilenc hónapjában az állományból kivont tehenek 74,5%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 43.634 volt), ami rekordarányának számít. A tehenkivonások 2,5%-áért (1491 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,6%-a (7.963 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,3%, 5.456 egyed). 2018 első kilenc havában az induló tehenállomány 23,9%-át selejtezték, 0,8%-át kényszervágták, 4,4%-a elhullott, 3,0%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 32,1%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

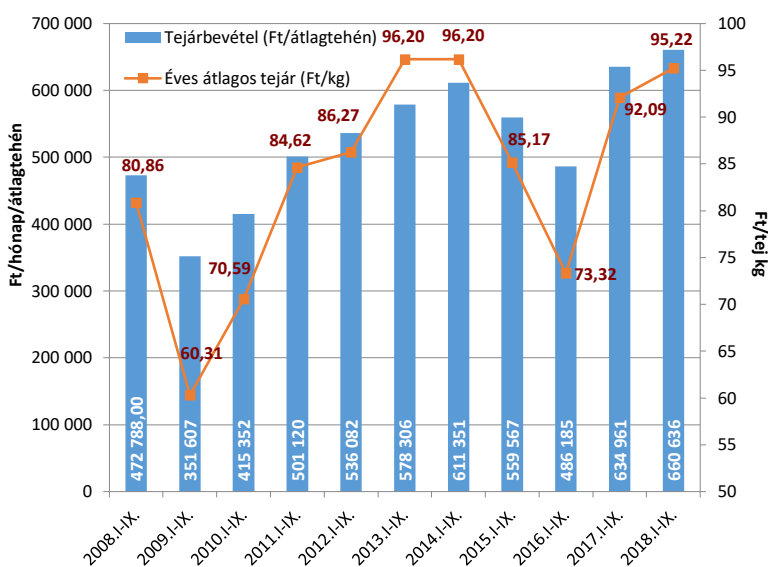
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-IX. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. IX. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-IX. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első kilenc hónapjában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta az 1,26 milliárd kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 6,93 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első kilenc havához képest a fajlagos tejtermelés +43 kg-mal (+0,6%) nőtt, és az összes halmozott tejtermelés is hasonló mértékben emelkedett (+6,4 millió kg, +0,5%). 2008 és 2018 szeptembere között a fajlagos tejtermelés növekedése 18,7%-os (!) volt (+1091 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 117,5 millió kg-mal (+10,3%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

2018 szeptemberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év szeptemberi termeléséhez viszonyítva (-101,8 ezer kg, -2,3%) enyhén csökkent. 2017. szeptember havához képest az istállóátlag stagnált, míg a fejési átlag kismértékben csökkent (-0,4 kg, -1,3%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 368 ezer kg-mal nőtt (+9,3%), a fejési és istállóátlag 4,34, ill. 3,85 kg-mal lett több (+17,4%, ill. +18,8%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és közép és hosszú távon a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első kilenc hónapjában 660 ezer Ft volt átlagosan, 4,0%-kal több mint 2017 hasonló időszakában és az elmúlt 10 év legnagyobb első kilenc havi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár 3,4%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 39,7%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 18,7%-os és a tej árának 17,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult, és jelenleg 90-92 Ft/l körül stagnál. A nyerstej kiviteli ára több hónapon át tartó csökkenés után az elmúlt négy hónapban már érezhetően emelkedett, megközelítette a 105 Ft/l árszintet, és így már közel 15%-kal meghaladja a belföldi felvásárlási árat. A globális tejtermékek árcsökkenése, a korábbi pozitív trend egyértelműen megtört, aminek hatását a nyerstej árakon is érezzük.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest